

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Силабус навчальної дисципліни
«Філософія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов Одеса, вул.Ольгіївська, 4.
Викладач(-і)	Ханжи Володимир Борисович, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов
Контактна інформація	Ханжи Володимир Борисович, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов +380972698611 volodymyr.xanzhy@onmedu.edu.ua vladkhan.od@ukr.net Кабінет завідувача і ауд. № 5 кафедри філософії, біоетики та іноземних мов. Вул. Ольгіївська, 4б Очні консультації: четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 Онлайн консультації: четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 Microsoft Teams або через Telegram/Viber

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності функціонування й розвитку світу, людини та їх взаємовідношень, а також принципи і правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження професійної (зокрема наукової) діяльності.

Мета вивчення дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є розвиток загальнонаукового та філософсько- методологічного типу мислення, формування філософської культури студента та актуалізація професійної та громадянської свідомості майбутньої лікарської еліти, формування здатностей діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально та свідомо, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, а також оволодіння сукупністю епістемологічних та етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

провадження професійної (зокрема наукової) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або професійних досягнень.

Завдання дисципліни:

1. Навчити самостійно орієнтуватись в палітрі філософських напрямків, течій і шкіл.
2. Сформувати вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя, професійною діяльністю в галузі медицини та охорони здоров'я тощо.
3. Створити належну теоретичну основу для вільного світоглядного самовизначення людини.
4. Ознайомити з цілісним, інтегративним характером знань про навколишній світ.
5. Навчити використовувати світоглядну та методологічну функції філософії при засвоєнні гуманітарних, загальноосвітніх, фундаментальних та прикладних дисциплін.
6. Створити умови для виходу за межі вузькопрофесійної підготовки.
7. Дати можливість зрозуміти принципову важливість для кожної людини її духовної самодетермінації, громадянської й професійної самоідентифікації на засадах гуманізму та культури.
8. Визначити основні принципи і правила академічної доброчесності; прояснити епістемологічний та етико-правовий аспекти академічної доброчесності;
9. Надати класифікацію порушень академічної доброчесності, розуміння недопущення академічного плагіату та інших проявів неетичності в професійній (зокрема науковій) діяльності.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- особливості філософського типу мислення, структуру та функції філософії;
- основні системи категорій та принципів, що стосуються сутності, структури, розвитку та функціонування світу, людини та результатів їхньої коеволюції;
- базові поняття загальнонаукової методології, класифікації методів пізнання;
- фундаментальні детермінанти становлення історії та розвитку суспільства (зокрема онтологічні, гносеологічні, антропологічні та етико-аксіологічні підстави).

Вміти:

- орієнтуватися в основних філософських течіях минулого і сучасності;
- диференціювати філософські передумови у різних системах знання;
- застосовувати філософські знання для розуміння культурних (національних, релігійних тощо) особливостей світоглядів різних людей.

Володіти навичками:

- логічного та критичного мислення;
- аналізу сучасних філософських проблем та вчень;
- дефініції загальнонаукових та філософських понять;
- постійного збагачення загальнонаукового та філософського тезаурусу;
- реферування першоджерел та наукових публікацій, зокрема з філософії;
- синтезування набутих знань у цілісне світосприйняття та світорозуміння;
- ведення діалогу та дискусії;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

- викладання міркувань логічно, систематично та аргументовано;
- виявлення різних проявів академічної недоброчесності та запобігання таким.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Форми навчання:

Викладається у формах лекцій та семінарських занять, а також – через організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Вивчення дисципліни реалізується на основі таких методів навчання:

- за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;
- складання графічних схем;
- розв'язання творчих завдань;
- тестування;
- групові дискусії з проблемних ситуацій;
- виконання письмових завдань;
- індивідуально-контрольна співбесіда;
- логічні вправи;
- рольові (ділові) ігри;
- ситуаційні завдання («кейс-метод»);
- виконання індивідуальних філософських досліджень;
- проблемний метод навчання, який націлений на формування у здобувачів вищої освіти спроможності до діалогу та вміння відстоювати свою власну думку;
- метод навчання «мозковий штурм», який спонукає здобувачів вищої освіти проявити творчий підхід і знайти альтернативні методи вирішення запропонованих завдань шляхом вільного вираження думок.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Філософія як світогляд. Специфіка філософського знання.

Тема 2. Філософія стародавніх часів та середньовіччя.

Тема 3. Розвиток філософського знання від Ренесансу до Новітнього часу.

Тема 4. Категорія «буття» в філософії. Основні форми буття. Специфіка людського буття.

Тема 5. Філософська проблема матерії та її основних характеристик.

Тема 6. Свідомість як філософська проблема.

Тема 7. Пізнання як філософська проблема. Проблема істинності знань.

Тема 8. Методологія наукового пізнання.

Тема 9. Предмет філософії релігії. Класифікація релігійних вірувань

Тема 10. Культура як філософська проблема.

Тема 11. Поняття, загальні принципи та правила академічної доброчесності.

Тема 12. Знання та його сателіти. Критерії науковості та академічна доброчесність у науковій діяльності.

Тема 13. Порушення академічної доброчесності. Антиплагіатні заходи. Правила цитування та посилання.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Перелік рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнародний фонд дослідження освітньої політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. — К. : Таксон, 2016. — 234 с.
2. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Під редакцією доктора філософських наук, професора Н. Хамітова ; 4-е видання, перероблене та доповнене. — К. : КНТ, 2016. — 396 с.
3. Петрушенко В. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії) — Навчальний посібник / Віктор Петрушенко. — 2-ге вид., випр. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. — 596 с.
4. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. — К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. — 255 с.
5. Філософія основних сфер і напрямів людської життєдіяльності : навчальний словник-довідник / За наук. ред. д. філос. наук., проф. В. Л. Петрушенка. — Львів : Новий Світ-2000, 2022. — С. 322–330. — Режим доступу : <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/12836>

Додаткова література:

1. Борисова О. В. Соціальна антропологія : навчальний посібник / О. В. Борисова ; Луганський нац. аграрний ун-т. — Київ : Кондор, 2016. — 223 с.
2. Троцька В. Запобігання та виявлення плагіату у вищій освіті (за матеріалами досліджень ЄС та Україні) / В. Троцька // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2016. — № 6. — С 29–38.
3. Ханжи В. Б. Часовий вимір векторів свободи волі в філософії Новітнього часу / В. Б. Ханжи // Філософія в сучасному науковому та соціально- політичному дискурсах : Матеріали доповідей та виступів II всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Вінниця, 18 листопада 2021 р.). — Вінниця : Видавець ФОП Кушнір Ю. В., 2021. — С. 166–169. — Режим доступу : <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12766>
4. Khanzhy V. B. The interpretation of Husserl's time-consciousness in the reconstruction of the concept of anthropic time. Part one / V. B. Khanzhy, Lyashenko D. M. // Anthropological Measurements of Philosophical Research. — 2023. — № 23. — Рр. 117–132. — Режим доступу : <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/13339>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю: здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності надається перевага стандартизованим методам контролю: усному опитуванню, структурованим письмовим роботам, дискусіям, ролевим іграм, доповідям, тестуванню. При засвоєнні кожної

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

теми за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою. Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
під час поточного контролю**

«5»	Здобувач бере активну участь у семінарському занятті: демонструє глибокі знання історико-філософської бази, розуміє основні проблеми зі сфер онтології, епістемології, логіки, філософії та методології науки, етики, аксіології; є активно задіяним в обговоренні проблемних ситуацій, вміє аргументовано захистити своє ставлення до певної проблеми; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; спроможний вільно використовувати отримані знання у своїй професійній сфері; тестові завдання (за необхідності) виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.
«4»	Здобувач бере участь у семінарському занятті: демонструє належне володіння історико-філософською базою, філософською теорією сьогодення, але у відповіді присутні незначні помилки, які суттєво не змінюють загального ходу думки; у відповіді іноді наявна невпевненість у спробах прикладення загально-філософських положень до вирішення конкретно-наукових проблем, або, навпаки, розуміння сутності конкретних практичних завдань у підсумку не призводить до належного узагальнення; здобувач користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття; тестові завдання (за необхідності) виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, у відповідях на відкриті питання наявні поодинокі помилки у визначеннях.
«3»	Активна робота здобувача на семінарському занятті є епізодичною і чергується з відвертою пасивністю; відповідь переважно є репродуктивною і позбавленою належного розуміння, в ній наявні значні прогалини в знанні історії філософії, плутанина в осмисленні фундаментальних загально-філософських питань; здобувач затрудняється навести приклади, що мали б конкретизувати відповідь; тестування (за необхідності) виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання є поверхневими, з явними суттєвими помилками у визначеннях і логіці викладення.
«2»	Здобувач на семінарському занятті є лише спостерігачем, він не виступає і не задає питань, незацікавлений у вивченні матеріалу; не здатен відповісти на питання навіть на рівні репродуктивного відтворювання матеріалів методичного посібника або лекції; питання від викладача, що мали б наводити на думку, не є для нього зрозумілими; відсутня елементарна здатність типізувати філософські вчення за ознаками часу та місця походження; тестування не виконано.

Форма підсумкового контролю: залік.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

завдання, тести тощо);

- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим [Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті](#), у відповідності до [Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету](#), [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету](#).